Intentieovereenkomst Gooise Natuur

van de participanten van de stichting GNR; de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren.

Preambule

Deze intentieverklaring volgt uit de Verklaring Bestuurlijk commitment bij natuur en landschap / Goois Natuurreservaat van 5 maart 2019 en heeft het doel om tot een nieuwe wijze van samenwerking te komen tussen de huidige participanten in het Goois Natuurreservaat. Achtergrond is de wens van de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland om als participant uit het Goois Natuurreservaat te treden. De nieuwe wijze van samenwerking waarop Verklaring en deze intentieovereenkomst zien, geeft op een andere wijze dan via een verbonden partij vorm aan blijvende betrokkenheid van gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland bij natuur, landschap en recreatie in het Gooi.

1 Overwegingen

A. Wij constateren dat er aanleiding is om de samenwerking tussen de participanten in het Goois Natuurreservaat te willen aanpassen, doordat:

- De gemeente Amsterdam haar rol als participant en het leveren van een bijdrage aan het beheer en onderhoud niet langer als noodzakelijk ziet, omdat Amsterdam stelt via een bijdrage aan de Metropoolregio Amsterdam reeds bij te dragen aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat in de regio.
- De provincie Noord-Holland natuur- en landschapsbescherming als een kerntaak beschouwt, maar niet langer participant wenst te zijn omdat vanuit het oogpunt van gelijkberechtiging het niet langer als gewenst wordt gezien om het Goois Natuurreservaat als enige terreinbeherende organisatie een structurele bijdrage voor beheer en onderhoud (het exploitatietekort) te verlenen. De andere terreinbeherende organisaties krijgen een dergelijke bijdrage niet van de provincie. Daarnaast ziet de provincie Noord-Holland vanuit het oogpunt van behoorlijk bestuur het als niet langer gewenst om mee te besturen in een organisatie, waarvan zij ook de vergunning- en subsidieaanvragen beoordeelt. De huidige situatie brengt een ongewenste stapeling van verantwoordelijkheden met zich mee, als aanvrager én verstrekker van vergunningen en subsidies.
- De Gooise gemeenten als participanten van het Goois Natuurreservaat onlosmakelijk verbonden blijven met de Gooise natuur en dat eigenaarschap ook zo voelen. Zoals er in de beleidsstukken van het Goois Natuurreservaat staat over het Gooi: "Die prachtige en waardevolle natuur koesteren we. We zijn er trots en zuinig op. Samen zorgen we dat die behouden én toegankelijk blijft. Onze missie is om het Gooi 'groen' te houden." Vanuit deze verantwoordelijkheid voor 'ons groene thuis', zetten de Gooise gemeenten zich hiervoor in en gaan gezien het belang dat de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland daar ook bij hebben, uit van hun blijvende betrokkenheid bij instandhouding en kwaliteit van natuur en landschap in het Gooi.

B. We erkennen het belang van de Gooise natuur als natuurrijk cultuurlandschap en van de organisatie Stichting Goois Natuurreservaat als hoeder van de natuur die zich beijvert voor veiligstelling/aankoop, inrichting en beheer van natuurgebieden.

Het Goois Natuurreservaat werd in 1932 opgericht, met als doel: *"De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigen dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden, en aan het publiek, door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren."* Deze doelstelling onderschrijven wij: in 1932 en nu nog steeds.

C. We constateren de volgende bedreigingen voor de Gooise natuur, nu en op de langere termijn.

- Toenemende druk op de ruimte door verstedelijking (wonen, werken, mobiliteit), recreatie en opgaven zoals energieopwekking. Dit is een punt van zorg voor de toekomst van de unieke landschappelijke kwaliteiten. Behoud en versterking van deze kwaliteiten vergt keuzes en investeringen, maar het risico bestaat dat deze uitblijven onder de toenemende druk.
- De biodiversiteit in de Gooise natuurgebieden staat zwaar onder druk als gevolg van verdroging, vermesting en verzuring. Dit komt onder meer door een te hoge stikstofdepositie door o.a. landbouw en wegverkeer. Dit heeft negatieve effecten, zoals een sterke afname van het aantal insecten en daarmee op de hele voedselketen natuur.
- Er dreigen periodes met een tekort aan voldoende grondwater voor de Gooise natuur. Door klimaatverandering hebben we te maken met langere droge periodes. De drinkwaterbedrijven hebben te maken met een toenemende vraag van drinkwater en dus een hogere drinkwaterwinning. De toenemende bevolkingsomvang zal hieraan nog verder bijdragen. Bij ongewijzigd beleid zal de verdroging sterk toenemen.

2 Wat willen we bereiken?

Gegeven het belang van de Gooise natuur en de bedreigingen die wij daarvoor zien, komen tot een nieuwe vorm van samenwerking waarbij we elkaar (blijven) vinden op onze gedeelde ambitie om de waarden van de Gooise Natuur actief te bevorderen en beschermen. Wij werken toe naar een gezond ecosysteem in het Gooi. We onderscheiden daarbij vier met elkaar samenhangende thema's.

A. Waarde natuur en biodiversiteit
   - We onderkennen dat de Gooise natuur bijzonder en uniek is door de diversiteit aan natuurtypen zoals bossen, droge en natte heide, stuifzanden, akkers en graslanden en door de ligging in de directe omgeving van de 6 Gooise woonkernen met ca. 200.000 inwoners.
   - We stellen gebieden met natuurwaarden veilig door aankoop, inrichting en beheer.
   - We realiseren het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in het Gooi en sluiten dit aan op het NNN in de omringende gebieden. Er is in het belang van de flora en de fauna sterk geïnvesteerd in het opheffen van barrières, in natuurverbindingen en natuurkwaliteit. We gaan hiermee door in het belang van het duurzaam robuust maken van het natuurgebied, als onderdeel van de Heuvelrug.

B. Waarde landschap, aardkunde en erfgoed
- We vinden het landschap in het Gooi belangrijk en van grote waarde en zetten ons in voor de bescherming ervan.
- We behouden en beheren de aardkundige en cultuurhistorische elementen en archeologische monumenten zorgvuldig zodat de ontstaansgeschiedenis en het gebruik van mens van het landschap door de eeuwen heen bewaard en afleesbaar blijft.
- We vergroten de bekendheid van deze hoge aardkundige, cultuurhistorische en archeologische waarden van het Gooi.

C. Waarde recreatie en beleving
- De toegankelijkheid van de Gooise natuur is belangrijk, daarbij streven we naar een balans tussen natuurbeleving (rust, stilte, illusielandschap) en het bieden van goede voorzieningen aan bezoekers gericht op natuurbeleving, sport en recreatie voor jong en oud in een gezonde, natuurlijke omgeving.

D. Waarde schone omgeving
- We dragen zorg voor het behoud van de infiltratie- en bronfunctie voor water in de bodem van de Gooise natuur. Zodat er voldoende schoon grondwater blijft voor de natuur in het Gooi en als drinkwater voor de inwoners en omwonenden van het Gooi. Het Gooi levert ook kwelwater van hoge kwaliteit aan de omgeving, waaronder N2000 gebieden in de Vechtstreek.
- We dragen zorg voor het behoud van de bufferfunctie van de Gooise natuur tegen klimaatverandering. Zo neemt de vegetatie CO_2 op en geeft verkoeling in warme periodes.
- We streven naar een bij de natuur passende goede milieukwaliteit van bodem, grond- en oppervlaktewater en lucht en zetten o.a. in op verbetering van de luchtkwaliteit, waardoor de depositie van stikstof vermindert.

3 Wat gaan we doen?

We bereiden een nieuwe samenwerkingsvorm voor die bestaat uit een Gooise natuuragenda en een uittredingsovereenkomst inclusief afkoopregeling.

3.a Gooise natuuragenda

De Gooise natuur agenda heeft tot doel om de onder kopje 2 beschreven waarden van de Gooise natuur actief te bevorderen en te beschermen. De Gooise natuuragenda bevat onder andere een gezamenlijk beeld van de verschillende mogelijkheden die de Gooise gemeenten, de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland hebben om deze waarden bij het Rijk, de Metropoolregio Amsterdam en andere partners onder de aandacht te brengen. De verantwoordelijkheid voor beheer en uitvoering van de Gooise natuuragenda ligt primair bij de Gooise gemeenten. De Gooise gemeenten leveren een projectleider voor de totstandkoming van de Gooise natuuragenda en de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland dragen bij met ambtelijke inzet.

We gaan deze Gooise natuur agenda uitvoeren, daarover verslag doen en vervolgens elke 5 jaar actualiseren. Want onze inzet op de lange termijn is nodig, om samen toe te werken naar een gezond ecosysteem in het Gooi.

3.b Uittredingsovereenkomst

Parallel aan het opstellen van de Gooise natuuragenda, maar in een separaat traject, geven we vorm aan het tweede deel van de nieuwe samenwerkingsvorm door een overeenkomst over uittreding uit het Goois Natuurreservaat tussen de Gooise gemeenten en respectievelijk de gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland. De Gooise gemeenten bereiden het opstellen van concept-uittredingsovereenkomsten voor in overleg met de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Om de voortgang te garanderen worden de gesprekken over de uittredingsvoorwaarden op bestuurlijk niveau gevoerd.

We geven vorm aan betrokkenheid bij de Gooise natuur en een nieuwe samenwerkingsvorm, door gelijktijdige besluitvorming en ondertekening van zowel de Gooise natuuragenda als de uittredingsovereenkomsten, met als streefdatum 1 juli 2020.

In het vertrouwen dat wij hiermee in het belang van Gooise natuur en landschap en onze betrokkenheid daarbij een goede langjarige samenwerking met elkaar aangaan, tekenen wij:

4. Looptijd intentieovereenkomst

De intentieovereenkomst gaat in na ondertekening door alle participanten GNR en loopt af als er overeenstemming is bereikt over de uittredingsovereenkomst en de Gooise natuuragenda.

Hilversum, 20 januari 2020,

De gemeente Amsterdam, namens deze wethouder Marieke van Doorninck

De gemeente Blaricum, namens deze wethouder Gerard Knoop

De gemeente Gooise Meren, namens deze wethouder Barbara Boudewijnse

De gemeente Hilversum, namens deze wethouder Jan Kastje

De gemeente Huizen, namens deze wethouder Marlous Verbeek

De gemeente Laren, namens deze wethouder Peter Calis

De provincie Noord-Holland, namens deze gedeputeerde Esther Rommel